

Qishloq hayoti

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IJTIMOY-IQTISODIY GAZETASI

1974-yil 1-yanvardan chiqqan boshlagan

2023-yil 20-aprel, payshanba

№ 17 (9233)-son

e-mail: infoqishloqhayoti@yandex.ru @Qishloqhayoti_gazetasi

СУВ ХЎЖАЛИГИ ВА ФАРМАЦЕВТИКА САНОАТИДАГИ ЛОЙИХАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 18 апрель куни сув хўжалигида ва фармацевтика саноатида амалга оширилаётган лойиҳалар ҳамда келгуси вазифалар муҳокамаси юзасидан йиғилиш ўтказди.

Йиғилиш аввалида сув хўжалигидаги 4 та катта масала таҳлил қилинди. Булар – каналларда сув йўқотилиши, насос станцияларининг энергия истеъмоли кўплиги, сув захиралари камлиги ҳамда сув тежовчи технологиялар билан боғлиқ.

Хусусан, каналларнинг фойдали иш коэффициенти пастлиги ва ички тармоқларда сув кўп йўқотилиши оқибатида қишлоқ хўжалигида йилга 4 миллиард 800 миллион доллар кам даромад олинапти. Шу боис тажриба тариқасида Жиззах вилоятининг Пахтакор туманида ёпиқ қувурли сугориш тизимини жорий қилиш мўлжалланмоқда.

Давлатимиз раҳбари ушбу лойиҳа ташаббускорининг таклифларини эшитиб, уни қўллаб-қувватлади. Бундай ишларни сув етказиб бериш харажатлари энг юқори бўлган Қашқадарё, Наманган ва Сирдарё вилоятларида ҳам амалга ошириш зарурлигини таъкидлади.

Бунга илм билан ёндашиб, лойиҳа харажатларини қисқартириш, ёпиқ қувурли сугориш тизимини жорий қилиш бўйича икки йиллик дастур ишлаб чиқиш бўйича топшириқлар берилди.

Маълумки, узоқ далага сув насос станциялари ёрдамида етказилади. Уларнинг аксарияти эскилиги туфайли электр энергияси истеъмоли жуда юқори. Ҳали бирорта ҳам йирик насос станцияси муқобил энергия манбаига ўтказилмаган. Шартлар аниқ белгиланмагани сабабли кўп тадбиркорларнинг лойиҳалари тўхтаб турибди, бюджетдан электр учун катта маблағлар сарфланапти.

Шу боис насос станцияларини хусусий шерикликка бериш, уларда муқобил энергия манбаларини жорий қилиш бўйича кўрсатмалар берилди. Бунга "Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини меха-

низациялаш муҳандислари институти" миллий тадқиқот университети олимлари жалб қилинади, самарали лойиҳаларга қулай шартларда кредитлар берилади.

Минтақамизда сув танқис бўлган бир шароитда, юрти- мизда йилга 1 миллиард куб метр сел сувлари беҳуда оқиб кетапти.

Президентимиз сел сувларини кичик манбаларда жамғариш мумкинлигини, бу борада ташаббускорларни қўллаб-қувватлаш зарурлигини таъкидлади.

Бундай лойиҳалар учун 100 миллион доллар жалб қилинадиган бўлди. Уларнинг ҳисобига сув чиққан майдонлар тадбиркорларнинг ўзларига узоқ муддатга эркин фойдаланиш учун берилади.

Ҳозирги кунда 450 минг гектар ёпиқ сугориладиган майдонларнинг 15 фоизи лазерли технологияда текисланган. Агар бундай ерлар 2 баравар кўпайтирилса, яна 900 миллион куб метр сув тежалари, қўшимча 200 минг гектарда сув таъминоти яхшиланади.

Шунинг учун жорий йилда мингта лазерли текислагич олиб келиниши, кластерлар томонидан фермерларга лазерли текислаш хизматлари йўлга қўйилиши белгиланди.

Сўнгги йилларда 400 минг гектарда томчилатиб ва ёмғирлатиб сугориш технологиялари жорий қилинган. Бу йил яна 80 минг гектар майдонда ишлар бошланган. Бундай технологияларни янада рағбатлантириш мақсадида, шу йил 1 апрелда имзоланган қарорга мувофиқ, додли экинлар ва сабзавот етиштиришда сув тежовчи тизим жорий қилинган ҳар бир гектар учун субсидия миқдори ҳозирги 1 миллион сўмдан 8 миллион сўмга оширилди. Банк кредит ставкаси фермерлар учун 17 фоиз этиб белгиланди.

(Давоми 2-саҳифада)

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИ НЕГА ҚИММАТ? ДЕҲҚОНЧИЛИКДА ДАРОМАДНИНГ ЯНГИ МАНБАЛАРИ БОРМИ?

Бу саволни нафақат сотувчига, балки кези келганда ишлаб чиқарувчига ҳам бериб кўргансиз. Аниқ ишонаманки, сизнинг саволингиздан кейин деҳқоннинг арзи-додини эшитишингизга тўғри келган.

СОЛЯРКАНИНГ НЕЧА ПУЛ ТУРИШНИ БИЛАСИЗМИ?

Агар сиз дунёбеҳабар бўлганингизда шундоқ қўшни мамлакатда унинг биздан арзон эканлигини билмаган бўлардингиз. Мамлакатингизда шу маҳсулотни ишлаб чиқарадиган бир неча завод бўлса-ю, нефт ва газ ўзимиздан чиқиб турган бўлса, нимага улар арзон бензин ва солярка ишлаб чиқара олмайди? Боринги, улар арзон ёқилғи ишлаб чиқара олмаса, ёки уни халқимизга арзон нархда сотишни истамаса, нега ундан воз кечиб қўшнимиздан олиб қўя қолмаймиз?

...АММАФОСНИНГ ҚОПИ БЕШ ЮЗ МИНГ СЎМ ТУРИШНИЧИ?

Аммафос ва бошқа кимёвий дори-лар ўзимизда ишлаб чиқариладими ёки четдан келадими? Бу ҳам сир эмас. Бу маҳсулотнинг ҳам асдида таннархи қанча эканлигини, қўшни мамлакатларда қанча

туришини жуда яхши биласиз. Фақат бир замонларда пайкалларнинг четида, эшиги йўқ бостирмаларнинг остида тонналаб дорилар тахланганича ётган пайтларини эслаб ёки эшитиб, афсусланасиз.

Кунжара билан шелухани гапирмайин, оддий кепанинг нархини биласизми? Комбикорма кўрмаганимга анча бўлди. Буғдойнинг қириндисини комбикорма деб сотишади. Ҳеч қандай қувват йўқ унда. Шу савил улғурни бозорга олиб келиш учун мошинага қанча пул берганимни биласизми? Эшагидан тушови қиммат.

Ҳа, албатта. Ҳозир маҳсулот ишлаб чиқаришга қанча пул сарфласангиз, транспортга ҳам шунча сарфлайсиз. Ёниги қиммат. Яна шу гап. Ҳозир бу маҳсулотларнинг бари биржа орқали сотиладику! Бозор иқтисодиёти дегандай... Ҳа, ҳозир қаерга борсангиз: "бу маҳсулотларнинг бари биржага чиқарилган", деган гапни эшитасиз. Биржага чиқарилаётган маҳсулот сановли ва битта манзилдан чиқарилгандан кейин

уни биржада сотасанми, мажбурлаб бера-санми, нима фарқи бор?

Ҳозир топиб олган гапи шу: "биржа". Нима биржада бизники билан бир раста-да Қозғистоннинг соляркаси, Россиянинг кимёвий дори, Хитойнинг комбикорма сотилаётганими, униси ёқмаса, бунисини танлаб олсанг! Отнинг калласидай нарх қўйиб, минг тонналаб лотга қўядида, улғур-жи сотади. Уни оддий деҳқон туғул фермер ҳам сотиб ололмайди. Яна шу: пихини ёрган бир бой эгалик қилиб олиб, ўзи билган нархда майдалаб сотади. Бошқа ердан сотиб олишнинг иложи бўлмагандан кейин қарз-қавала қиласанми, бир бало қилиб шуни олсан. Ёки бирон марта биржада ёқилғи ёки ўғитнинг нархи тушиб кетибди, деб эшитганмизми!

Буни назорат қиладиган ташкилотлар бисёрку? Қайси бирини айтаяпсиз?

Антимонополияними? Бизда энг зарур маҳсулотнинг қайси бири монопол эмас? Тракторми, ёқилғими, ўғитми, қайси бири? Шу ташкилотдагилар ўзларини нима деб оқлар экан, ақлим бовар қилмайди.

Балки инспекцияларни айтатдир-сиз? Кулгинг келади, бир ташкилот қоши-да инспекция бўлармишу, у ўзига раҳбар ташкилотнинг камчилигини топиб, жазога тортармиш???

Деҳқонга асдида кўпам уни эк, буни эк, вақтида эк, бундай парваришла деб айтиш, унинг қимматли вақтини ўғирлаш шарт эмас. Унга етиштирган маҳсулотини сота олиш қафолати керак. Яхши нархга келишинг: қачон экиб, қандай парвариш қилишни ўзи билади. Айтганингиздан ҳам эртачироқ, сифатлироқ қилиб етказиб беради.

(Давоми 2-саҳифада)



Отам Акрамжон Расулов (охиротлари обод бўлсин!) бир умр қишлоқ хўжалигида механизаторлик қилган. Шу боис ҳам фарзандларига меҳнатнинг таги роҳат экани, ерга меҳр қўйган инсон икки дунё саодатига эришиши ҳақида кўп насихатлар қиларди.

(Давоми 2-саҳифада)

САРА УРУҒ – САРА ҲОСИЛ

"ЎЗАГРОСУҒУРТА" АЖ:

ЎТГАН ЙИЛ ЭРИШИЛГАН НАТИЖАЛАР, ЖОРИЙ ЙИЛДАГИ УСТУВОР ВАЗИФАЛАР

Мамлакатимизда сугурта бозорини ривожлантириш борасида олиб борилаётган ислохотлар сугуртанинг ҳаётимизда ўрнини мустақамлаш, иқтисодиётимизнинг ажралмас таркибий қисмига айлантириш каби мақсадларни кўзда тутди.

Давлатимиз раҳбари томонидан соҳани ислох қилиш мақсадида кўплаб қарор ва фармонлар қабул қилинди. Хусусан, "Ўзбекистон Республикасининг сугурта бозорини ислох қилиш ва унинг жадал ривожланишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори сугурта бозоридagi ўзгаришларга туртки бўлган муҳим ҳужжатлардан биридир. Ушбу ўзгаришлар "Ўзагросугурта" АЖнинг ўтган йилги фаолиятида ҳам яққол намоён бўлди. Жумладан, мамлакатдаги йирик саноат ташкилотлари, тижорат банклари ва бошқа ишлаб чиқарувчилар билан ишончли ҳамкорлик йўлга қўйилди. Корпоратив мижозларга асосан, мол-мулк сугуртаси, гаровга қўйилган мол-мулкни сугурталаш, қурилиш таваккалчилиги сугуртаси, автотранспорт воситасини комплекс сугурталаш ва умумий фуқаролик жавобгарлигини сугурталаш каби йўналишларда хизматлар кўрсатилмоқда. Шу ўринда, бугунги кунда республикамиз бўйлаб жами "Ўзагросугурта" АЖнинг 14 та филиали ҳамда 191 та сугурта марказлари орқали мижозларга юздан ортқ сугурта хизматлари тақлиф этиб келинаётганлигини алоҳида қайд этиш жоиз.

Бевосита, сугурта фаолиятини амалга ошириш натижасида эришилган асосий кўрсаткичларга тўхталадиган бўлсак, 2022 йили таъминланган сугурта муқофотлари қарийб 323,3 миллиард сўм бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш 23,8 фоиз ёки 62,7 млрд.сўм кўп сугурта муқофотлари таъминланди. Расмийлаштирилган сугурта шартномалари бўйича олинган мажбурият ҳажми 119 триллион сўмдан ошди, бу эса ўз навбатида ўтган йилга нисбатан 42,8 фоизга ўсиш демакдир. Шу давр мобайнида мижозлар билан жами 995 минг 526 дона сугурта шартномалари тузилган бўлиб, уларнинг қарийб 92 фоизи ёки 914,6 минг донаси Республика аҳолисининг соғлиғи ва мол-мулки учун кўрсатилган сугурта хизматларига тўғри келади.

Олинган мажбуриятлар доирасида мижозларимизнинг манфатларини ҳимоя қилиш мақсадида қарийб 43,3 млрд. сўмлик сугурта товонлари тўлаб берилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш 22,5 фоизни ёки қарийб 8 млрд. сўмга кўп сугурта товонларини ташкил этади.

(Давоми 2-саҳифада)

ЯНГИ КОРХОНА: ХОТИН-ҚИЗЛАР УЧУН ДОИМИЙ ИШ ВА ДАРОМАД

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ

Хонқа тумани "Истиқлол" маҳалласидаги корхонада тайёр тикув маҳсулотлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. "Xorazm Tex" МЧЖ қошидаги "Khorezmtext Fashion" масъулияти чекланган жамияти лойиҳаси доирасида ҳудуддаги кўплаб хотин-қизлар доимий ишга эга бўлишди.

– Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ҳудудлар ривож, аҳоли ҳаёти билан қиёндан танишиш мақсадида 31 март куни Хоразм вилоятига ташриф буюрганида рамзий тугмани босиб, корхонамиз фаолият олиб бориши учун рухсат бергандилар, – дейди корхона раҳбари **Темур Раҳимов**. – Биз видеоалоқа орқали келгуси режалар ҳақида сўзлаб бердик. Айни кунларда корхонамизда тайёр тикув маҳсулотлари тайёрланмоқда. Лойиҳани амалга оширишимиз учун 1,5 гектардан зиёд майдон белгилаб олинди, қисқа муддатларда қуриб битказилди. Лойиҳа қиймати 1,8 миллион АҚШ доллари бўлиб, шундан 1,3 миллиони



ўз маблағларимиз, 550 минг евро "Қишлоқ қурилиш банк"нинг кредит маблағлари ҳисобига амалга

оширилди. Корхонамиздаги мажбурият доирасидаги мавжуд замонавий ускуналар Польша давлатидан келтирилган бўлиб,

уларни хотин-қизлар моҳирлик билан бошқармоқда. Корхонамизда йилга 6 млн. дона тайёр маҳсулот

ишлаб чиқариш мўлжалланган. Маҳсулот экспорти режалаштирилмоқда.

– Ёшлигимдан тикувчилик йўналишида ишлашни орзу қилардим, – дейди Самия Юсупова. – Турли тикувчилик цехларида ишладим. Ушбу корхонага ишга келганимдан хурсандман. Чунки доимий ишга эга бўлдим. Маошларим ҳам вақтида берилмоқда. Корхонада мен каби кўплаб ёшлар меҳнат қилишмоқда.

Бугунги кунда корхонада хотин-қизларнинг самарали фаолият юритишлари учун барча шароитлар яратилган. Ҳар куни икки маҳал иссиқ овқат берилади. Бепул транспорт ташкил қилинган.

Ҳа, бугун юртимизда тадбиркорларга яратилаётган имконият ва қулайликлар туфайли кўплаб янги иш ўринлари ташкил этилмоқда. Ишлаб чиқарилган янги тур маҳсулотлар хорижий давлатларга ҳам экспорт қилинмоқда.

Болтабой МАТҚУРБОНОВ, "Qishloq hayoti" муҳбири.

Қишлоқ хўжалиги экспортини улкан имкониятга айлантириш, фаолиятининг очиқлигини таъминлаш керак

СУВ ХЎЖАЛИГИ ВА ФАРМАЦЕВТИКА САНОАТИДАГИ ЛОЙИХАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

(Боши 1-саҳифада)

Бу имкониятларни миришкорларга етказиб, молиявий рағбатлантириш муҳимлиги қайд этилди. "Агробанк" хузурида сув тежамкорлиги бўйича янги лойиҳаларни шакллантириш учун алоҳида марказ ташкил қилиб, хориждан малакали мутахассисларни жалб этиш вазифаси кўйилди.

Йилгилида фармацевтика тармоғидаги лойиҳалар ҳам кўриб чиқилди.

Сунги олти йилда бу соҳада жами 527 миллион долларлик 177 та лойиҳа ишга туширилган. Хорижий инвестициялар 9 баробарга ортиб, 35 та корхона халқаро GMP стандартини жорий этган. Натижада ишлаб чиқариш 3 баробарга, экспорт 5 баробарга ошган.

Лекин маҳсулотлар бозорини топиш, сифат ва рақобат борасида масалалар кўплиги сабабли ўтган йили ишлаб чиқариш ҳажми бироз камайган, импорт эса ошган.

Шу боис йилгилида фармацевтика соҳасида кўшимча лойиҳалар ишлаб чиқиш ҳамда корхоналарни қўллаб-қувватлаш масалалари муҳокама қилинди.

Қайд этилганидек, тармоқда умумий қиймати 725 миллион долларлик 207 та лойиҳани амалга ошириш, шундан 68 тасини бу йил ишга тушириш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари тadbirkorларга кредит юкни енгиллаштириш зарурлигини таъкидлади. Шунинг учун Асака банк лойиҳаларининг 25 фоизгача қисмига ўз улуши билан кириб, инвестор сифатида иштирок этиши белгиланди. Маҳаллийлаштиришга қаратилган лойиҳаларни молиялаштириш ва айланма маблағ билан таъминлашга 300 миллион доллар узоқ муддатли кредит ресурслари жалб қилинади. Банк хузурида фармацевтика лойиҳалари маркази очилиб, тadbirkorларга ёрдам кўрсатади.

Кам қувватда ишлаётган корхоналарни қўллаб-қувватлаш ҳисобига, 400 турдаги янги маҳсулотларни ўзлаштириш ва 670 миллион долларлик импорт ўрнини қоплаш мумкинлиги айтилди. Бунинг учун корхоналарга 18 ойгача муддатда 1 миллион долларгача "револьвер" кредит, экспортчиларга тушум сугуртасини гаровга олган ҳолда 2 миллион долларгача кредит берилди.

Онкология ва онкогематология учун зарур бўлган дори воситалари ва моддаларни хориж технологияси асосида юртимизда ишлаб чиқариш имконияти кўрсатиб ўтилди. Соҳадаги қўллаб-қувватлаш GMP сертификати талабларига мослаштириш вазифаси кўйилди.

Тошкент фармацевтика кластеридаги лойиҳаларни жадаллаштириш бўйича топшириқлар берилди.

ЎЗА

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИ НЕГА ҚИММАТ? ДЕҲҚОНЧИЛИКДА ДАРОМАДНИНГ ЯНГИ МАНБАЛАРИ БОРМИ?

(Боши 1-саҳифада)

Аҳоли ўзига тегишли ерда асосан нима маҳсулот етиштирилади: картошка, қарам, пивёз, қизил лавлаги, кўкит, қалампир ва чеснок... Картошка ички бозорда ҳам яхши нархларда кетади. Агар у эрчати бўлса. Қолган маҳсулотларнинг нархини асосан Россия ва Қозғистон бозори белгилайди. Демак, мана шу бозорни ташкил қилиш керак. Даладан янги узилган маҳсулотларни тез фурасатларда, суви қочмасдан, дириллаб турган ҳолатида бозорга етказиш лозим. Хўш, қандай қилиб?

Ҳар йили эрта баҳорда деҳқонларнинг ташвиши ортади. Унинг кайғуси маҳсулотни етиштиришдан кўра, уни сотиш бўлади. Шунинг учун темир йўл станцияларига рефрежатор қўйилармикан, маҳсулот оладиган фуралар келармикан деб, кўзи кўчада бўлади. Очиғини айтиш керак, темир йўл рефрежаторлари ва келатган фуралар аҳоли эҳтиёжини қондира олмапти.

Эртани ҳосил тез бузилади. Бир-икки кундаёқ маҳсулотнинг сифати ёмонлашади. Нархи тушади. Темир йўл ва автотранспорт монопол бўлиб олиб, ўзи истаган нархни қўяди. Бундан бошқа иложи бўлмаган деҳқон шуниси ҳам шукр қилади.

Бу монополияни йўқотиш мумкинми? Албатта мумкин ва шарт! Қандай қилиб дейсизми? Бу қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бозорини кенгайтириш, тadbirkorларга бу соҳада кўпроқ имкон бериш, юк ташувчи уловларни кескин кўпайтириш ва унинг яна бир тури – самолётдан фойдаланиш.

Ҳа самолёт. Масаланинг ечими шунда. Агар ҳар бир вилоят битта катта юк кўтарувчи ўз самолётига эга бўлса, барча муаммолар барҳам топади. Мисол учун, "Руслан АН-24" самолёти. 150 тонна юк кўтаради. Узунлиги 36,5,



эни 6,4, бандлиги 4,4 метр. Яхшилаб тахланса, ичига 1000 куб метргача бўлган ҳажмдаги юкни жойлаштириш мумкин. 865 километр соат тезликда, 7500 қақирим масофада бир нафасда тўхтамай учди.

Ҳозир Россия шаҳарларида Ўзбекистон, колаверса, барча вилоятларнинг савдо уйлари мавжуд. Маҳсулот етказиб бериш, харид қилиш, олди-берди қилиш бўйича келишувлар, шартномалар бор. Ўзбекистонда етиштирилган чеснок, пивёз, қарам, қизилча, қалампир ва кўкит ҳозир Россия халқига сув ва ҳаводай зарур. Тасаввур қилинг, бугун узилган ҳосил эртасига эрталаб русларнинг бозорида дириллаб турса...

Тақлифни иқтисодий жиҳатдан асослайман: бизда чет элга маҳсулот етиштириб берадиган вазирилик, ташкилотлар бор. Бу ташкилотлар қандай фаолият юритаяпти, билмадим, лекин биронта деҳқон шу ташкилот менинг ҳосилимни сотиб берди, ёки яхши нахларда сотиб олди, деб мақтаганини эшитмаганман. Балким фикрим нотўғридир? Лекин бу ташкилотлар деҳқонлар ўлиб-тирилиб сотган маҳсулотларини ўз ҳисоботларига киритиш билан шугулланаяпти, деб уйлайман.

Барча туманларнинг мутасаддилари қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштираётган хўжалик раҳбарларига гектарига шунчадан маҳсулот экспорт қилишингиз керак, банкка шунча валюта топширишингиз керак деган топшириқ бериша-

ди. Акс ҳолда ерингизни олиб кўямиз, деган пўписа ҳам бор. Лекин деҳқон бир-икки кунда бузиладиган, сифатини йўқотадиган маҳсулотни қандай сотади? Унда, бунга имконият, рухсат, техника, ҳужжат ва вақт етарлими? У кўчада маҳсулотини сотиб юрадимми, деҳқончилик қиладимми?

Мана шу ҳолат туфайли баъзи йилларда қарам, пивёз, картошка сув текин бўлиб қолади. Неча минг тонналаб ҳосил дарё бўйларига тўқилади. Чунки у ички бозор учун кўплик қилади. Деҳқон қилган харажати, меҳнатига қўяди. Ўтган йили бир деҳқон боғидан териб олинган юз тонна қип-қизил олмасини кўрсатди. Четга олиб чиқолмайди. Маҳаллий бозор олмага тўлган. Қайта ишловчи ташкилотлар сув текин сурайди: истасанг шу истамасанг катта кўча.

Олмануку бир муддат сақлаш мумкин, ўрик, шафтоли, гилос ва шунга ўхшаш сифатини тез йўқотадиган меваларини чи? Бу тақлиф ўз-ўзидан чиққан эмас. Ўтган асрнинг саксонинчи йилларида Термиз туманида бир деҳқон бўларди. Ўзбекистон Олий кенгаши депутати.

Шу одам эртани пивёз, чеснок етиштириб, Сибирга сотарди. Сибирдан иккита "АН-2" "кукуруз" самолёти учиб келиб, икки тоннадан тўрт тонна чеснок олиб Сибирга учиб кетганини ўзим кўрганман. Энди тасаввур қилинг: бир деҳқон ҳозир тўрт тонна чеснокни Сибирга сотса нима бўлади? Ундан бой одам бўлмайдику!

Нима учун ҳар бир вилоят деҳқонлари минг тонналаб сархил меваларни россияликларга, арабларга, ҳабашларга, европалик фарангу инглизларга сотмаслиги керак? Бу ишни ташкил қила олмаганлиги учун деҳқон айбдор эмас. Бунинг учун катта имтиёзлардан фойдаланаётган, энг янги русумдаги қимматбаҳо машиналардан фойдаланаётган, ҳашамдор офисларда савлат тўкиб, деҳқоннинг етти улаб тушига кирмайдиган маош олаётган шу ишга масъуллар айбдор. Чунки улар қаерда қанча маҳсулот етиштирилаётганини, қайси бозорда қанча пул бўлишини беш кўллари билгандай билишади. Билмаса, билиши керак.

Аслида қишлоқ хўжалиги экспортини улкан имкониятга айлантириш, фаолиятининг очиқлигини ва ошқоралигини таъминлаш керак. Бунинг учун ана шу ташкилотнинг ўзини ёки бўлмаса унга рақобатчи сифатида ана акциядорлик жамияти мақомидаги ташкилотларни очиб керак. Агар ҳар бир самолёт ҳафтасига 3 кун маҳсулот ташиса, бу ҳафтасига 450, бир ойда 1200 тонна маҳсулот хориж бозорларига етказилди, дегани.

Самолёт чет элга маҳсулот олиб бориб, куруқ қайтмайди. У ерда халқимиз харид қиладиган маҳсулотлар тикилиб ётибди. Ҳам арзон ва сифатли маҳсулотларни кўплаб келтириш, бозорларимизни сифатли маҳсулотларга тўлдириб ташлаш мумкин.

Шуни алоҳида эътиборга олиш керакки, чет эллар ва Ўзбекистон бозорларидаги нарх доими мониторинг қилиб турилиши, матбуотда кунлик нарх-наво эълон қилиниши керак. Бунинг учун шу соҳага дахлдор битта матбуот наشري ва унинг сайти танланиши керак.

Муҳиддин АБДУРАҲМОНОВ, журналист.



"ЎЗАГРОСУҒУРТА" АЖ: ЎТГАН ЙИЛИ ЭРИШИЛГАН НАТИЖАЛАР, ЖОРИЙ ЙИЛДАГИ УСТУВОР ВАЗИФАЛАР

(Боши 1-саҳифада)

Рақамлаштириш "Ўзагросуғурта" АЖнинг ўтган йилдаги муваффақиятли фаолиятига ижобий таъсир этган муҳим омиллардан бири бўлди. Биргина ўтган йилнинг ўзида 20 та суғурта турлари бўйича онлайн сотув йўлга қўйилди. Бу суғурта бозоридаги энг яхши кўрсаткич эканлигини эътироф этиш жоиз. Замонавий тўлов тизимларидан фойдаланган ҳолда масофадан туриб яъни, онлайн тарзда суғурта полисларини харид қилиш имкониятини кенгайтириш, инсон амалисиз хизмат кўрсатиш борасида истиқболдаги режалар белгиланган бўлиб, жорий йил якунига қадар барча омвий суғурта хизматларини электрон шаклга ўтказиш изчил давом эттирилади.

Яна бир муҳим йўналиш – вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун хорижга кетаётган фуқароларнинг ҳуқуқий манфаатларини, уларнинг суғурта ҳимоясини таъминлашдир. Бу борада бир марталиб субсидия асосида комплекс суғурта қилиш орқали уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш ишлари олиб борилмоқда. Хусусан, Россия ва Қозғистондаги жами 20 га яқин ҳуқуқий малаҳат ва ахборот марказлари орқали фуқароларимиз суғуртавий ҳимояга

олинмоқда.

"Ўзагросуғурта" АЖ томонидан сўнгги уч йил мобайнида мигрантларни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар таҳлил қилинса, мазкур йўналишда юқори ўсишга эришилгани намоён бўлади. Мисол учун, 2020 йилда 8026 та, 2021 йилда 36062 донна шартнома расмийлаштирилган бўлса, ўтган йили 196 минг 489 нафар фуқароларимиз суғуртавий ҳимояга олинган.

"Ўзагросуғурта" АЖнинг Ўзбекистон суғурта бозорида етакчи мақомага эришишида халқаро ҳамкорликнинг, хусусан, қайта суғурта йўналишидаги фаолиятининг ҳиссаси улкандир. "Fitch Ratings Cisltd" халқаро рейтинг агентлиги томонидан 2019 йилдан буён "BB-" Барқарор рейтингни тасдиқланганлиги унинг халқаро қайта суғурта бозорига чиқиш имкониятини жадаллаштирмоқда. Ҳозирги кунда халқаро қайта суғурта бозоридаги йирик суғурта компаниялари ва қайта суғурталаш брокерлари билан қайта суғурта доирасида ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди. Жорий йилда ҳам ушбу йўналишдаги ишларни жадал давом эттириш устувор йўналишлардан бўлиб қолади.

Шухрат ҚОБИЛОВ, "Ўзагросуғурта" АЖ матбуот котиби.



(Боши 1-саҳифада)

Уни доимо покиза сақлаш, бирор қаричини ҳам бўш қўймаслик, вақтида маҳаллий ўғит билан тўйинтириш, маромида суғориш борасида ҳам тинмай уқтирарди. Деҳқончиликда айникса, уруғчиликка катта эътибор беради. Томорқада, далада

САРА УРУҒ – САРА ҲОСИЛ



экинлар етилиши билан донини саралар, энг сархилларини келгуси йил учун ахтариб олиб, махсус тикилган халтачаларга солиб, ҳашарот зарар етказмайдиган жойга илиб қўяди. Шунинг учун бўлса керак, ҳар йилги деҳқончилигимиз бошқаларникидан серҳосил бўларди. Уйимизга

уруғ сўраб келувчилар ҳам кўп эди. Меҳнат фаолиятим даврида, қатор хўжаликларга раҳбарлик қилган кезларимда ҳам отамнинг деҳқончилик борасидаги ўғитлари кўп бор асқотди. Ҳозир ҳам қачон, нима экин етиштиришга бел боғласам, асосий эътиборни уруғ танлашга қаратаман.

Бир неча йилдири, "Уйчи элди" уруғчилик хўжалиги" МЧЖга раислик қилиб келмоқдаман. Қишлоқ хўжалиги экинларининг юқори авлодли уруғчиликларини етиштириш билан шугулланамиз. Ҳозир 40 гектарда пахта, 40 гектарда бошоқли дон, 15,7 гектарда сабзавот ва бошқа экинлар



уруғларини етиштириб, аҳоли ва фермер хўжаликларини сифатли уруғлар билан таъминлаб келаяпмиз. Ўтган йил мавсумида пахтанинг "С-8295" навидан 63 тонна, "Давр" навли бугдойдан 147 тонна супер элита авлодли уруғ жамғарилди. Шу билан биргача шоланинг "Аланга", соянинг "Арисой", ошлавлагининг "Диёр"

навидан юқори авлодли уруғчиликлар етиштирилди. Уруғчилик хўжалик оморига жамғарилиб, қайта ишланмоқда ҳамда "UZBEK SEEDS" бренди остида қадокланиб, уруғчилик дўкони орқали аҳоли ва деҳқон-фермер хўжаликларига етказиб берилмоқда. Жорий йилда ҳам пахтанинг "С-8295" навли уруғи 40 гектар майдонга экилиб, тўлиқ ундириб олинди ва қатор орасига биринчи ишлов берилмоқда. 40 гектардаги "Давр" ҳамда "Асп" навли юқори авлодли бугдойзор ҳам агротехника қондаларига риоя этилган ҳолда парвартиш қилинмоқда. Бегона ўт ва зараркундаларга қарши тўлиқ профилактика ишлов бери-

Logo: SQB | QO'LLANMA

NAMUNAVIY METODIK QO'LLANMA

www.sqb.uz | www.uzsm.uz

КОРХОНАЛАРНИ ТАБИИЙ ГАЗДАН КЎМИР ЁҚИЛГИСИГА ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА ҚўЛЛАНМА ЯРАТИЛДИ

Ўзсаноатқурилишбанк ҳамда "Ўзсаноатқурилишматериаллари" уюшмаси ҳамкорлигида цемент, гишт ва оҳак ишлаб чиқарувчи корхоналарни табиий газдан кўмир ёқилгисига ўтказиш бўйича намунавий методик қўлланма ишлаб чиқилди.

Президентимизнинг жорий йил 16 февралдаги "2023-йилда қайта тикланувчи энергия манбаларини ва энергия тежовчи технологияларни жорий этишни жадаллаштириш сарф-харажатларини тўғрисида"ги қарори асосида ишлаб чиқариш корхоналарини кўмир ёқилгисига ўтказиш, бу борада тadbirkorлик субъектларига ҳар томонлама қўлай шaroит яратиш, қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш чораларини кўриш бўйича мутасадди ташкилотларга зарур топшириқлар берилди.

Биргина қурилиш материаллари ишлаб чиқариш йўналишида 250 та корхонани кўмир ёқилгисига ўтказиш юзасидан манзилли ишлар йўлга қўйилди.

Цемент, гишт ва оҳак ишлаб чиқарувчи корхоналар учун табиий газдан кўмир ёқилгисига ўтказиш бўйича яратилган намунавий методик қўлланма ушбу йўналишдаги саъй-ҳа-

ракатлар сирасига қиради. Унда табиий газдан кўмир ёқилгисига ўтказишда технологик жараёнлар, уларни амалга оширишда зарур бўладиган ускуна ва жиҳозлар, модернизация ва реконструкция ишлари босқичлари, шунингдек, кўмир хомашёси хусусиятлари, уни тўғри танлаш ва самарали фойдаланиш жиҳатларига алоҳида эътибор қаратилган. Кўмир ёқилгисидан фойдаланишда хориж тажрибаси, илгор технологиялар, экология ва атроф-муҳит муҳофазаси ҳамда меҳнатни муҳофазаси қилиш бўйича тавсиялар келтирилган. Бу борада тижорат банклари томонидан тақлиф этилаётган кредит маҳсулотлари ҳақида ҳам маълумот берилган.

Қўлланманинг электрон нусхасини "Ўзсаноатқурилишматериаллари" уюшмасининг uzsm.uz ҳамда Ўзсаноатқурилиш-банкнинг sqb.uz расмий сайти-ларидан юклаб олиш мумкин. **Банк ахборот хизмати**

Томорқа билан ишлайдиган, аҳолига моддий ресурсларни етказиб берувчи “Томорқа хизмати” МЧЖлар сони ҳозирда 355 тага етди

Қарор ва ижро

Президентимизнинг 2021 йил 16 декабрдаги “Томорқадан фойдаланиш самардорлигини ошириш, шунингдек, аҳолининг тадбиркорлик ташаббусларини молиявий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори ижросини таъминлаш борасида Наманган вилоятида ҳам кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.



ХАЛҚИМИЗ ДАСТУРХОНИ ТЎКИНЛИГИДА ЎЗ ҲИССАМИЗ БОРЛИГИДАН

ФАЖРЛАНАМИЗ

Биргина аҳоли томорқаларини сифатли сув билан таъминлаш мақсадида қўллаб артезиан қудуқлари қазиб чиқарилди. Натижада 2,3 минг хонадоннинг 175 гектар томорқаси обихаёт билан таъминланди. Сув таъминоти оғир бўлган биргина Янгиқўрғон туманида 32 та тик қудуқ қазиб чиқарилиб, 950 та хонадоннинг 73,5 гектар ер майдони серхосил заминга айлантирилди. 21 та артезиан қудуқлари учун 2,4 млрд. сўм субсидия маблағи ажратиб берилди.

Томорқа билан ишлайдиган, аҳолига моддий ресурсларни етказиб берувчи “Томорқа хизмати” МЧЖлар сони 2018 йилга нисбатан 327 тага қўлайиб, ҳозирда 355 тага етди. Улар орасидан энг намунали, кенг қамровли фаолият кўрсатаётган 5 та “Томорқа хизмати” МЧЖ танлов асосида ўрганиб чиқилиб, 12 та йўналишда хизмат кўрсатувчи томорқачилик кластери ташкил этилди. Шунингдек, ўтган йили Косонсой ва Норин туманларида ҳам томорқачилик корхонаси ташкил қилинди. “Косонсой кластер томорқа хизмати” МЧЖга кенгаш ҳузуридаги жамғармадан 2 млрд. сўм маблағ ажратилди. Томорқаларда етиштирилган маҳсулотларни жойларга тизимли, тез ва сифатли етказиб бериш мақсадида яна 115 та “Дала дўкон” ташкил этилиб, улар сони 441 тага етказилди. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини нархларини барқарорлаштириш ва етиштирилган маҳсулотлар исрофгарчилигининг олдини олиш мақсадида аҳоли гавжум маҳаллаларда 25 та кичик ҳажмли музлаткичли

омборхоналар ташкил этилди. Учқўрғон тумани “Ўлжатўли” МФЙ ҳудудида яшовчи Достон Бобомирзаев, Уйчи тумани “Соку” МФЙда яшовчи Ғофуржон Зиятов хонадонида 30 ва 50 тонна сигимга эга бўлган кичик ҳажмли музлаткичли омборхоналар ишга туширилди ва томорқаларда етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сақлаш йўлга қўйилди. Аҳоли томорқаларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, сақлаш ва қайта ишлаш ҳамда кўрсатиладиган хизмат турларини кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳузуридаги жамғарма томонидан ўтган йилда 26 млрд. сўм имтиёзли кредит ҳамда жами 44 та артезиан қудуқларини ишга тушириш учун 5,5 млрд. сўм субсидия маблағлари ажратиб берилди. 854 та аҳоли хонадонларида томорқачиликни ривожлантириш, ихчам иссиқхоналар қуриш, чорва, парранда, асалари боқишни йўлга қўйиш кабилар учун оилавий тадбиркорликни ривожлантириш платформаси асосида жамғармадан 18,9 млрд. сўм молиялаштирилди. Мавжуд маблағ “Агробанк”, “Халқ банки” ва

“Микрокредитбанк”ларнинг шаҳар ва туман филиалларига ажратиб берилди. Томорқа хизмати корхоналарининг моддий-техник базасини ривожлантириш, аҳоли томорқалари билан ҳамкорликда иш ташкил этиш, уларга сифатли уруғ кўчатлари беришни такомиллаштириш мақсадида “Томорқа хизмати” МЧЖларга жами 7 млрд. сўм йўналтирилди. Жумладан, “Косонсой кластер томорқа хизмати” МЧЖнинг фаолиятини кластер усулида йўлга қўйиш учун 2 млрд. сўм, “Барақа агро томорқа хизмати” МЧЖ томонидан узум кўчатлари сотиб олиш, узумзор ташкил этиш учун 2,5 млрд. сўм, “Мусаффо мега савдо” МЧЖга картошка уруғи сотиб олиш учун 1,6 млрд. сўм ва бошқа “Томорқа хизмати” МЧЖларга имтиёзли кредит маблағлари ажратиб берилди. Жорий йилда ҳам жамғарма томонидан тегишли маблағлар ажратилиши режалаштирилган. Жумладан, аҳоли томорқаларидан самарали фойдаланиш мақсадида (ихчам иссиқхона, паррандачилик, техника, балиқчилик, асаларичилик, боғдорчилик, лимончилик ва бошқа йўналишларга) 24,2 млрд. сўм, “Томорқа хизмати” МЧЖларнинг моддий-техник базасини яхшилаш, Янгиқўрғон ва Чуст ту-



манларида аҳоли томорқаларига 12 хил турдаги хизматни кўрсатиш мақсадида томорқачилик кластерларини ташкил этиш учун 18,3 млрд. сўм, сув таъминоти оғир ҳудудларда артезиан қудуқларини ишга тушириш бўйича субсидия маблағлари ажратилиши режалаштирилган. Бугунги кунга қадар жисмоний шахсларга кредит ажратиш мақсадида вилоятдаги тижорат банкларида дастлабки босқичда маблағлар ажратиб берилди.

Айни кунларда халқимиз улғайиб – Рамазон ҳайитини муносиб нишонлаш учун ҳозирлик кўрмоқда. Жаннатмонанд диёримиз бозор ва дўкон расталаридаги тўкинчилик, томорқа маҳсулотларининг хилма-хиллиги кўзларни қувонтиради. Ана шундай тўкинчиликда фидойи, заҳматқаш деҳқон ва томорқачилар қатори биз, жамғарма ишчи-ходимларининг ҳам ҳиссамиз борлигидан фахрланамиз. Пок ниёти, танти деҳқону фермерларимиз номидан юртдошларимизни Рамазон ҳайити билан муборакбод этамиз.

Бахтиёржон ВОҲИДОВ,
Фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш жамғармасининг Наманган вилояти ҳудудий вакили.



РЕКЛАМА ЖОЙЛАШТИРУВЧИЛАР, ДАРАХТГА МИХ ҚОҚМАНГ!

Дарахтлар табиатнинг ажралмас бўлаги, заминнинг нафас тизимидир. Ўртача бир дарахт бир оиланинг кислородга бўлган эhtiёжини қоплайди. Демак, битта дарахтнинг қулатиш бир оилани тоза ҳаводан маҳрум қилмоқ билан тенг.

Бугун дарахтларга бўлган ноҳўя ҳаракатлар кун сайин ортиб бормоқда. Шулардан бири ўзбошимчилик билан реклама лавҳаларини дарахтларга осиб қўйишдир. Бу ҳол тез-тез учраб турибди. Металл конструкцияли реклама лавҳаларини ўрнатиш учун дарахт танасига ҳар томондан миҳлар қоқиб қотирилади ҳамда кабель ва симлар ўтказилиб, улар ҳам дарахт танасига турли хил усулда яна бир бор мустаҳкамланади. Бундай реклама жойлаштирувчилар дарахтларнинг ҳолати ҳақида асло қайғурмайди. Ваҳоланки, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 20 февралдаги “Ташқи реклама бозорини тартибга солиш тўғрисида”ги қарорида ташқи реклама объектларини (конструкцияларини) дарахтларга ўрнатишга йўл қўйилмайди, дея белгиланган. Шундай экан, юртдошлар барчамиз нафақат атроф-муҳитга балки, бизга соя-салқин, кислород бериб турган дарахтларга эътиборли ва масъулиятли бўлайлик!

Отабек ҚОБИЛОВ

Мутахассис тавсиялари

Ўза тупларининг яхши ривожланиши ва кейинчалик мўл ҳосил етиштирилишини таъминлашнинг асосий шартларидан бири ниҳолларни яганалашдир. Бу анча сермеҳнат агротехник тадбир ҳисобланиб, қаторлаб тукли чигит экилган майдонларда ўза турига қараб ва ер шароитига қараб 65-75 фоиз туплари олиб ташланади. Тўлиқ гектарлар ҳосил қилишда ниҳолларнинг меъёрий қалинликда бўлишига эришиш учун барча чораларни кўриш лозим.

Ҳосил бермаган ўза бегона ўт билан баробар, чунки бегона ўтлар нормал ўсадиган ўзаларга қандай зарар берса, улар ҳам шундай шикаст етказиши мумкин. Айниқса, ўза тупларининг куйи ва ўрта қисмларига кун бўйи узлуксиз кўёш нурлари тушиб, ўсимлик ораларидан давонинг яхши ўтиб туриши мўл ва эрта ҳосил етиштиришнинг асосий гаровидир.

Экин ҳосилдорлиги ошишида оптимал ёруғлик шароитида барг орқали карбонат ўзлаштириш муҳим омил ҳисобланади. Фотосинтез жараёнида ўзанинг барг орқали озикланиши илдиз орқали озикланишига нисбатан 15 баробар юқоридир. Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатадики, ёруғлик таъминотининг озгина бўлса-да ёмонлашиши ҳосил элементларининг кўплаб тўкилишига сабаб бўлади, 5 соатдан 12 соатгача ўсимлик минерал моддалардан тортиб қўйилса, ҳосил элементлари тўкилмайди, лекин қисқа муддатга ёруғликдан маҳрум қилинса, улар тўкилади. Чунки ўзага фотосинтез маҳсулоти, жумладан, шаккар етишмайди.

Бу камчиликларни бартараф этишга деҳқон фақат ўзалар муносиб қалинлигини ва уларнинг тўғри жойлашини таъминлаш билангина эришади. Ҳатто бир туп ўзанинг ўзида ҳам барг ҳажми ортиб кетса, улар бир-бирини соялаб қўяди. Сояда қолган барг ҳаётий зарур моддаларни тайёрловчи



ЯГАНА —

ЎЗА ПАРВАРИШИДА МУҲИМ ТАДБИР

эмас, балки уларни ўзлаштирувчиларга айланади. Ҳозирги вақтда чигит асосан қаторлаб ёки кетма-кет уяларга аниқ миқдорда ташлаб кетиш усулида экилади. Чигит аниқ миқдорда уялаб экилганда ўзани яганалашга ҳожат қолмайди. Яганалаш асосан қаторлаб экилган участкаларда ўтказилади. Кўпчилик илмий текшириш муассасалари томонидан исботланган ва ишлаб чиқариш шароитларида тасдиқланган яганалаш усули уяларда биттадан ниҳол қолдириб кетишдир. Ниҳоллар уяларда якка тупда қолдирилганда

улар яхши ривожланиб, ҳосил тўплайди, кўсақлар бир текис, қийғос очилади. Бир уядаги ўсимликлар сони қанча кўп бўлса, уларнинг ривожланиш ва ҳосил тўплаши ўртасидаги тафовут ҳам шунча катта бўлади. Яганалашни ўзалар 1-2 чинбарг чиқара бошлаганда бир йўла ўтказиш энг яхши самара беради. Яганалаш пайтида баққуват ва соғлом ўсимликлар якка қолдирилиб, заиф ривожланаётганлари олиб ташланади. Шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, биздан бошқа пахта етиштириладиган мамлакатларда бу тадбир

ўтказилмайди. Нима учун? Масалан, АҚШнинг Сан-Жоакин (Калифорния штати) водийсида гектарда кўчат қалинлиги қандай бўлиши, экилган чигит миқдорига қараб белгиланади. 1000 та чигитнинг вазни 120-130 г бўлса,

фермер йўқотган харажатларни кўтариб, жарима тўлайди.

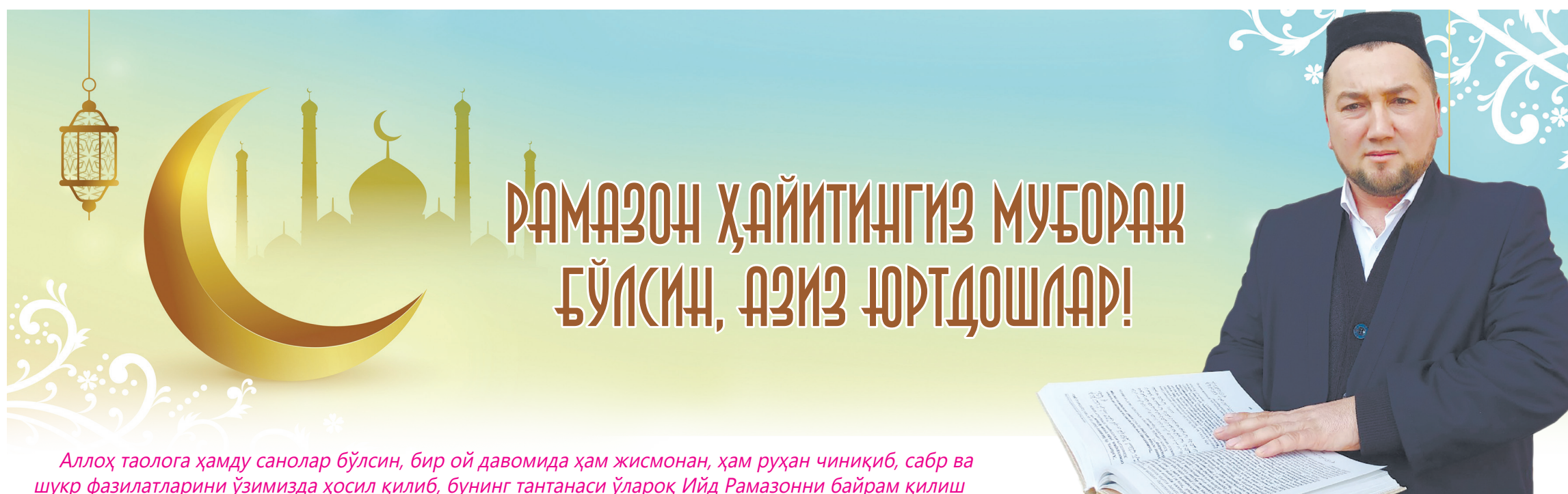
Ёш ниҳолларнинг ривожланиши ҳамда кўсақларнинг очилишини тезлаштириш мақсадида чигит сони аниқ миқдорда экилмаган далада яганалаш ўтказилиши лозим. Саралашни ўза ниҳоллари бир-икки чинбарг чиқаргунга қадар тугаллаш керак. Агар бу муддатдан кечикиб, 3-4 чинбарг чиқарганда ўтказилганда ҳосилдорлик гектарига 2-3, 4-5 чинбарг чиқарганда ўтказилганда эса 4-5 центнерга камади. Саралаш кеч ўтказилса, ниҳолларнинг илдизлари бир-бири билан бирикиб кетиши натижасида қолган ниҳолларнинг илдизлари шикастланади ва уларнинг маромига келиши учун 7-10 кун ўтади. Бу эса ўзаларнинг ривожланиши кечикишига олиб келади. Далаларнинг ҳолатига қараб,

кўчатлар қалинлиги белгиланади. Буда фермер хўжалиқларининг мутахассис ва тажрибали пахтакорлари, юқорида таъкидлаганимиздек, ҳар бир дала ёки участканинг ўзига хос тупроқ ва экилаётган навнинг хусусиятларини қатъий ҳисобга олган ҳолда амалга оширишлари, табақалаштирилган оптимал ўза туплари қалинлигини белгилашлари зарур. Шундагина кўёш нури ва ер-сув ресурсларидан мўл ва эртаки ҳосил етиштириш учун юқори даражада фойдаланишга замин яратилади.

Ренат НАЗАРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими,
Жўраҳон АБДУЛЛАЕВ,
Қишлоқ хўжалигида билим ва инновациялар миллий маркази бош мутахассиси.



Рамазон ҳайити кунлари савоби энг улуг амаллардан бири бемор инсонларни зиёрат қилиб, дуоларини олиш ва кўнгилларига хурсандчилик бахш этишдир



РАМАЗОН ҲАЙИТИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Аллоҳ таолога ҳамду санолар бўлсин, бир ой давомида ҳам жисмонан, ҳам руҳан чиниқиб, сабр ва шукр фазилатларини ўзимизда ҳосил қилиб, бунинг тантанаси ўлароқ Ийд Рамазонни байрам қилиш арафасида турибмиз. Дарҳақиқат, бу улуг ойда имон ва ихлос ила кундузлари улуг рўза ибодатини адо этиш билан бирга тунлари Аллоҳнинг каломи Куръони каримга сомеъ бўлиш бахтига муяссар бўлдик. Бу йил юртимиздаги деярли барча масжидларда хатмул қурон 27 кунлик қилиб қадр кечасига тўғирланди. Зеро, имон ва Куръон Аллоҳ таоло сизу биз мўмин мусулмон бандаларига ато этган энг буюк неъматдир.

Куръони каримда бу ҳақда шундай марҳамат килади: "Айтинг: "Аллоҳнинг фазли ва раҳмати билан, бас, (албатта), шулар сабабли (мўминлар) шодлансинлар! У тўллаган нарса (бойлик) ларидан яхшироқдир". (Юнус сураси, 58-оят). Бу оятда Аллоҳнинг икки улуг неъматини зикр қилинапти. Бири – фазлу карами, яъни Ислон дини. Иккинчиси – раҳмати, яъни Куръони карим. Ҳадиси шарифда айтиладики, кимга Аллоҳ таоло Ислон дини ва Куръон илмини насиб этган бўлса-ю, у камбағалман деб нолиса, Аллоҳ таоло то киёмат кунигача унинг икки кўзи ўртасига (пешонасига) фақирлик тамғасини босиб қўяди.

Уламоларимиз айтадиларки, Аллоҳ таоло-

нинг мусулмон бандаларига ушбу улуг ибодат ва байрамларни жорий қилишида катта ҳикмат бор. Жумладан, мусулмон киши беш вақт намозни жамоат билан ўқиш учун масжидга келар экан яқин кўшни ва маҳалладошларининг аҳволидан бохабар бўлади. Худди шунингдек, беш вақт намозда кўриша олмай-диган ҳамшаҳар оғайни ва яқинларини жума намозларида учратиш, ундан ҳол-аҳвол сўраб, хабардор бўлишди. Энди, йилда икки марта бўладиган ушбу муборак Рамазон ва Курбон ҳайит намозларида ҳам мўмин-мусулмонлар узоқ-яқинлари билан кўришиб, уларнинг ҳолидан хабар олиш имкониятига эга бўладилар. Демак, ҳайит байрами инсонлар ўртасида ўта

мукамал ижтимоий алоқаларни жипслаштириш вазифасини бажаради.

Инсон борки ўзини бошқалардан беҳожат ҳис қила олмайди. Шундай экан, бу улуг кунларда бошқа инсонлардан хабар олиб, муҳтожларга қўлдан келганча ҳам маънан, ҳам моддий кўмак бериб, уларнинг кўнгилларига ҳам хурсандчилик ва байрамона кайфият киритиш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Ҳақиқий мусулмоннинг наздида инсонларга манфаат бериб яшалган умр мазмунли, самарали ва гўзал умр ҳисобланади.

"Кимки ўз ғазабини тийса Аллоҳ унинг авратини сатр қилади. Кимки ўз қаҳрини бажариш имкони булганда ичига ютса, Аллоҳ киёмат кун

билимдон зотдир". (Бақара сураси, 261-оят).

Шунингдек, бу каби хайрли ва савобли ишларни қилишимиз билан Аллоҳ таолонинг даргоҳида улуг ажру мукофотларга сазовор бўлишимиз билан бирга ўз инсонийлик бурчимизни ҳам адо этган бўламиз. Шунини таъкидлаб ўтишимиз керак, ҳар йили рамазон ҳайити кунини байрамона кайфиятда ўтказишимиз таъкидлаб келинса-да, баъзи ҳамюрларимиз азохонликка айлантириб юбориши ачинарли ҳолат. Байрам кунлари савоби энг улуг амаллардан бири бемор инсонларни зиёрат қилиб, дуоларини олиш ва кўнгилларига хурсандчилик киритишдир.

Ушбу муборак кунларда яқинларимизнинг ҳолидан хабар олиш билан бирга атрофимиздаги шикаста кўнгил кишиларни зиёрат қилиш, уларга хайру саховат улашишининг ҳам ажру мукофоти улуг эканлиги борасида Аллоҳ таоло кўйидагиларни таъкидлаб айтади: "Сиздан (эй, Мухаммад,) қандай эҳсон қилишни сўрайдилар. Айтинг: "Ниманки хайр-эҳсон қилсангизлар, ота-она, қариндошлар, етимлар, мискинлар ва мусофирларга қилингизлар! Ҳар қандай қилган эҳсонларингизни Аллоҳ билиб турувчидир". (Бақара сураси, 215-оят). Пайғамбаримиз (с.а.в.) айтганлар: "Беморларни зиёрат қилинглар, очларга таом беринглар, қарздорларга қарзларини узишга ёрдам беринглар" (Имом Бухорий ривояти). Бемор ва касалманд киши ҳақида қилинадиган дуо борасида Пайғамбаримиздан қуйидагича ҳадис ворид бўлган: "Беморга айтилаётган сўзларидан: "Ҳечқиси йўқ, Худо хоҳласа ҳаммаси яхши бўлади", деб айтиш (Имом Бухорий ривояти). Шу каби сўзлар билан беморларнинг кўнглига хурсандчилик киритиш ислондаги эзгу амаллардан ҳисобланади.

Аллоҳ таоло Рамазон ҳайитини барчамизга муборак айласин! Юртимизни ёмон кўзлардан ўзи асрасин! Рамазон ҳайити намозининг савобидан ҳаммагимиз баҳраманд айлаб, икки дунё саодатига мушарраф этсин.

Табрик



Юртдошларимиз Рамазон ҳайитини катта хурсандчилик билан қарши олмоқдалар. Ушбу байрам маънавий ҳаётимизнинг ажралмас қисми бўлиб, унда мўмин-мусулмонларнинг саҳийлик, шукроналик, меҳр-оқибат каби фазилатлари янада кенгроқ намоён бўлади. Шундай фойдали кунларда юртдошларимизни муборак айём билан қутлар эканмиз, барчаларига мустаҳкам соғлиқ, хотиржамлик, эзгу ишларига омадлар тилаймиз.

Ўлоҳим, дунёмиз тинч, гўзал гуёримиз янада обод, бағрикенг халқимиз гоимо омон бўлсин!



Qishloq hayoti

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси комплекс таркибидagi ҳамда бошқа дахлдор вазирлик ва идоралар.

Бош муҳаррир: Чори ЛАТИПОВ

Тахрир ҳайъати:

Шавкат ҲАМРОЕВ, Азиз ВОИТОВ,
Мухаммадjon ТОШБОЛТАЕВ,
Ақтам ҲАЙТОВ, Маҳмуд ТОИР,
Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир ўринбосари),
Раимқул СУЯРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Саҳифаловчи-дизайнер: Маркс ЮСУПОВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2009 йил 13 февралда № 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган. Ҳажми 2 босма табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. НАШР ИНДЕКСИ – 144. Буюртма Г-440. 1756 нусхада чоп этилди.

Газета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Манзил: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Телефонлар: Қабулхона – (0-371) 236-26-50, 233-09-93,
95-080-43-70, 99-050-69-45.
Реклама ва эълонлар – (0-371) 236-26-50, (0-371) 233-28-04.
e-mail: info@qishloqhayoti@mail.ru Баҳоси келишилган нарҳда.

ISSN 2010-7021



Босишга топшириш вақти: 21.00
Босишга топширилди: 18.00

Реклама

MAXAM-CHIRCHIQ

КАС

КАС – суюқ азотли ўғити, ўз таркибида азотнинг нитрат, аммоний ва амид турларини мужассамлаб, ўсимликларнинг узоқ вақт мобайнида азот билан озиқланишини таъминлайди. Барча турдаги қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш учун экишдан аввал ва кейин, илдиздан ташқари ва илдиз орқали озиқлантиришда қўллаш мумкин.

ТАРКИБИДА 27-33% АЗОТ МАВЖУД

Манзил: Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри Тошкент кўчаси 2-уй.

**Тел.: +998 (7071) 5-25-20, 5-34-40, 9-35-08.
Факс: +998 (7071) 6-40-79, 6-55-46, 6-45-57.**

**info@maxam-chichiq.uz
www.maxam-chichiq.uz**

Маҳсулот сертификатланган